

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 16Co/59/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3818204402
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Prikrýlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3818204402.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Prikrýlovej a členiek senátu JUDr. Ivety Záleskej a JUDr. Ivice Čelkovej v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: W. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom S., V. XXXX/X, o zaplatenie 1.745,83 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 11Csp/87/2018-71 zo dňa 26. marca 2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II., ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovanému sa proti žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.745,83 eur, úrok 49,37 eur, úrok z omeškania 0,68 eur, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.745,83 eur od 24.08.2018 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 49,37 eur od 24.08.2018 do zaplatenia, nezaplatené poplatky za poistenie vo výške 1,46 eur. Vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie mal po vykonanom dokazovaní za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným došlo k uzavretiu zmluvy o úvere, v zmysle ktorej žalobca poskytol žalovanému ako klientovi úver vo výške 2.000 eur, pričom išlo o úver a to pôžičku bezúčelovú s výškou úroku 9,50 % ročne. Ide o úrok, ktorý je dohodnutý za poskytnutie úveru. Žalobca takýto úver i požadoval, o čom svedčí i žiadosť zo dňa 22.11.2016. Žalovaný sa zaviazal splácať mesačne úver v splátkach vo výške 29,94 eur, a to každú splátku vždy do 20-teho dňa v kalendárnom mesiaci, pričom posledná splátka úveru je dohodnutá do 20.11.2014. Prvá splátka je označená v zmluve 20.12.2016. V zmluve sú uvedené aj ďalšie podstatné náležitosti upravené v § 9 ods.2 cit. zákona, a to priemerná RPMN 13,89 %, výška RPMN 11,71 %, aj celková čiastka, ktorú má žalovaný zaplatiť pri poskytnutí úveru 2.000 eur, tiež odplata vo výške 14,94 % a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne. Celkovú sumu, ktorú má žalovaný zaplatiť je 2.974,24 eur. Žalovaný dlh nesplácal včas a riadne, o čom svedčí i prehľad splátok, pričom bol žalovaný upozornený na nesplácanie dlhu a vyzvaný na zaplatenie dlhu, lebo v čase výzvy, t. j. ku dňu 20.6.2018 bol jeho dlh 1.796,53 eur. Z tohto dôvodu potom žalobca uplatnil svoje právo podľa § 565 Občianskeho zákona, t. j. už vyššie uvedené upozornenie na zaplatenie dlhu, v opačnom prípade bude vymáhaný dlh na súde a následne v exekučnom konaní. Žalobca predčasne zosplatnil úver ku dňu 23.8.2018, kedy dlh predstavoval sumu 1.857,34 eur. Z obsahu zmluvy bolo súdu prvej inštancie zrejmé, že ide o zmluvu uzavretú podľa z. č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, t. j. ku dňu 23.11.2016.

Súd prvej inštancie skúmal jednotlivé náležitosti zmluvy a dospel k záveru, že zmluva obsahuje všetky podstatné predpísané zákonné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, preto ju súd prvej inštancie považoval za platnú a z nej i vychádzal. Zo žaloby a z prehľadu splátok je zrejmé, že žalovaný dlh včas a riadne nesplácal, čím sa dostal do omeškania so splácaním dlhu, preto žalobca pristúpil k zosplatneniu tohto dlhu, teda využil § 565 v spojení s § 53 ods.9 Občianskeho zákona s upozornením a úver zosplatnil predčasne ku dňu 23.8.2018. Žalobca splnil obidve kumulatívne podmienky upravené v § 565 a § 53 ods.9 Občianskeho zákona. Súd prvej inštancie preto rozhodol v súlade so žalobou žalobcu, pretože dospel k záveru, že jeho nárok je dôvodný. Žalovaný je povinný zaplatiť istinu tak, ako uvádza žalobca sumu 1.745,83 eur, úrok dohodnutý vo výške 49,37 eur, úrok z omeškania vo výške 0,68 eur z jednej splátky, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených istiny 1.745,83 eur od 24.8.2018 do zaplatenia a tiež úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených dohodnutých úrokov z úveru v sume 49,37 eur od 24.8.2018 do zaplatenia. Úrok z omeškania predstavuje zákonný úrok z omeškania podľa nar. vlády č. 87/1995 Z. z., Pokiaľ žalobca žiadal viac, súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Ide o úrok vo výške 9,50 % ročne za poskytnutie úveru, t. j. z nezaplatených istiny 1.745,83 eur od 24.8.2018 do zaplatenia, teda odo dňa zosplatnenia až do úplného zaplatenia istiny z dôvodu, že súd prvej inštancie posúdil tento právny vzťah ako vzťah spotrebiteľský, na ktorý sa vzťahuje zákon o spotrebiteľských úveroch z. č. 129/2010 Z. z.. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobca sa dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvanie záväzkov zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Súd prvej inštancie mal za to, že tento stav však netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškaním spotrebiteľa (žalovaného) a súčasne predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa, Prima banky Slovensko, a.s.. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákona, ak k predčasnému zosplatneniu záväzku i došlo. Jednorazové zosplatnenie má za následok, že veriteľ žiada jednorazové a okamžité vrátenie celej požičanej sumy a preto je spotrebiteľ povinný vrátiť celú požičanú sumu naraz. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru, teda jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednorazovým predčasným zosplatnením úveru. Aj odplatné nároky patria správne len v súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvná podmienka podľa § 52 Občianskeho zákona, resp. § 53 ods.1 a 5 cit. zákona robí absolútne neplatnou. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. V súvislosti s tým súd prvej inštancie poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 4Obo 143/1998 a rozhodnutie č. 59/2008. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak vo vzťahu medzi stranami sporu. Pokiaľ by žalobca ako veriteľ považoval celý dlh za splatný i poslednej dohodnutej splátky, potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru (uznesenie ÚS SR IV. ÚS 476/2012 zo dňa 18.9.2012). Súd prvej inštancie poukázal aj na uznesenie ÚS SR zo dňa 18.9.2012 sp. zn. IV. ÚS 476/2012, kde ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný výklad rozhodnutie krajského súdu, keď po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie potom žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, kde sa domáha žalobca úroku vo výške 9,50 % ročne z nesplatených istiny 1.745,83 eur od 24.8.2016 do zaplatenia, nakoľko tento úrok žalobcovi patrí len do zosplatnenia úveru, t. j. do 23.8.2016 a nie po zosplatnení. Po zosplatnení má nárok na zákonný úrok z omeškania z nesplatených istiny od 24.8.2016 do zaplatenia, tak ako súd uviedol už vyššie.

3. Pokiaľ ide o nárok na náhradu trov konania, okresný súd uviedol, že o trovách rozhodol podľa § 262 ods. 2 CSP a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

4. Žalobca podal proti rozsudku odvolanie, a to proti výroku číslo II.; tento výrok považuje za nesprávny a má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) a že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP). Žalobca má za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení,

príčom sa odvoláva na znenie § 502 ods. 1 a 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Žalobca odkázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31. 01. 2017, podľa ktorého obsahom záväzku dlžníka nie je len vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania a dlžník je povinný ich platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Rovnako pri aplikácii § 506 Obchodného zákonníka, ktoré upravuje špecifický prípad odstúpenia od zmluvy veriteľom pri omeškaní dlžníka, takéto odstúpenie nespôsobuje zánik záväzku ex tunc a naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, táto povinnosť odstúpením od zmluvy nezaniká. Ide o právny inštitút určený na ochranu veriteľa, a jeho využitím sa veriteľ nemôže dostať do horšieho právneho postavenia, v akom bol pred odstúpením od zmluvy, situácia totiž nastala pre neplnenie si povinností dlžníka. Na podporu svojich tvrdení poukázal na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici, medzi iným aj na rozhodnutie č. k. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29. 11. 2017, podľa ktorého na zaplatenie úrokov z úveru dohodnutých podľa § 502 Obchodného zákonníka má právo každý veriteľ, ktorý písomne uzavrel zmluvu o úvere a na základe ktorej úver skutočne dlžníkovi na jeho žiadosť poskytol, a to až do zosplatenia úveru. Úroky z úveru sú totiž obsahom, a teda súčasťou záväzku dlžníka (aj spotrebiteľa), na ktorom sa s veriteľom dobrovoľne dohodol. Úrok z úveru je v podstate cena za používanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má dlžník zásadne povinnosť platiť tento úrok za skutočnú dobu ich používania, t. j. až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pokiaľ si strany zmluvy o úvere nedohodli niečo iné. Záväzok dlžníka platiť úroky spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky je tak v súlade s § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, pričom tak, ako to vyplýva z § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, je dlžník povinný zaplatiť úroky za dobu od poskytnutia až do vrátenia peňažných prostriedkov, keďže sa na takúto povinnosť veriteľovi zmluve zviazal a tento jeho záväzok trvá aj po odstúpení veriteľa od zmluvy. Pokiaľ žalobca vyzval žalovaného na predčasné splatenie celého úveru, vrátane zmluvných úrokov a úrokov z omeškania, ide zároveň o jednostranný právny úkon odstúpenia žalobcu od zmluvy o úvere pre omeškanie žalovaného s vrátením po sebe idúcich troch splátok podľa § 506 Obchodného zákonníka. Pokiaľ žalobca ako veriteľ odstúpil od zmluvy o úvere tým, že vyhlásil jej predčasnú splatnosť preto, že dlžník nesplácal úver riadne a včas, a teda od zmluvy odstúpil, má právo na účtovanie úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania označovaných ako tzv. sankčné úroky v zákonnej alebo dohodnutej výške s poukazom na § 369 Obchodného zákonníka až do splatenia celej poskytnutej sumy, vrátane úrokov z úveru, pretože tieto sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka. Vo vzťahu úroku a úroku z omeškania žalobca odkázal na rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 07. 12. 2017, podľa ktorého Obchodný zákonník a ani zákon č. 129/2010 Z. z. neupravuje povinnosť dlžníka platiť úroky popri úrokoch z omeškania, ale ani nevylučuje dohodu účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do splatenia úveru, súčasne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 27. 06. 2007 sp. zn. 33Odo/657/2005, podľa ktorého nie je možné vylúčiť, aby si zmluvné strany pri peňažnej pôžičke dohodli úroky aj za dobu, počas ktorej bude istina dlžníkom skutočne užívaná (do jej faktického vrátenia veriteľovi), teda aj za dobu, počas ktorej je dlžník v omeškaní so splnením svojho záväzku z dôvodu, že istinu v dohodnutej dobe splatnosti úveru veriteľovi nevrátil. Úroky a úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky, avšak majú odlišné funkcie a treba ich odlišovať, pričom oba úroky môžu byť veriteľom požadované vedľa seba. Využitie práva veriteľa na zosplatenie mení len splatnosť úveru, t. j. peňazí, nie ich cenu vyjadrenú v úroku a nemôže samo o sebe privodiť veriteľovi zhoršenie (a dlžníkovi, len preto, že je spotrebiteľ zlepšenie) jeho práv. Žalobca taktiež odkázal na viaceré rozsudky Krajského súdu v Košiciach, ktorými odvolací súd zmenil napadnuté rozsudky tak, že priznal nárok na zmluvný úrok po predčasnom zosplatení úveru. Podľa rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co/138/2017-83 zo dňa 27. 03. 2018 má veriteľ v prípade omeškania popri úrokoch z omeškania právo i na dohodnuté úroky z úveru, pričom tieto možno požadovať súbežne s úrokmi z omeškania aj po splatnosti celého úveru. Žalobca poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/108/2017 zo dňa 29. 05. 2018, podľa ktorého úrok z úveru je cena za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov a dlžník má platiť úroky za celú dobu užívania až do ich skutočného vrátenia veriteľovi, pričom tomuto názoru má svedčiť aj to, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. Ak zákon č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatení aj veriteľ. Ak by dlžník nebol povinný po predčasnom zosplatení platiť veriteľovi úroky, nastala by absurdná situácia, bolo by popreté, že úroky sú cena peňažných prostriedkov v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa a dlžník by sa ocitol

vo výhodnejšom postavení, než by bol v prípade riadneho splácania úveru. V podanom odvolaní žalobca poukázal aj na návrh zákona z roku 2013, ktorým sa mal meniť a dopĺňať zákon č. 40/1964 Zb., ktorý obsahoval znenie v § 53 ods. 9 OZ, kde na konci sa pripája veta "Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565" s tým, že navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá a žiadna zákonná novelizácia takéto, ani obdobné ustanovenie odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu neobsahuje. Skutočnosť, že uvedený návrh nikdy nebol prijatý vo forme zákona dokazuje, že zákonodarca nikdy predmetný nárok veriteľa na zmluvne dohodnutý úrok po zosplatnení dlhu neobmedzil, čo jednoznačne potvrdzuje jeho dôvodnosť.

K rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorý pri rozhodovaní vychádzal aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 476/2012 uviedol, že v predmetnej veci sa ústavný súd zaoberal sťažnosťou na porušenie základného práva, najmä práva na súdnu ochranu, v žiadnom prípade nevyjadril právny názor, ktorý by akýmkoľvek spôsobom podporoval stanovisko súdu ohľadne úrokov po zosplatnení. Na podporu svojich tvrdení žalobca poukázal na ďalšie rozhodnutia krajských súdov: rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12Co/145/2017-85 zo dňa 31. 07. 2017, č. k. 15Co/185/2017 - 136 zo dňa 27. 09. 2017; Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/135/2017 - 86 zo dňa 25. 05. 2017, č. k. 8Co/157/2017 - 47 zo dňa 07. 09. 2017, č. k. 6Co/49/2017 - 70 zo dňa 17. 01. 2018, č. k. 6Co/164/2017 - 104 zo dňa 30. 01. 2018, č. k. 6Co/226/2017 - 95 zo dňa 25. 10. 2017, č. k. 7Co/164/2018 - 336 zo dňa 27. 09. 2018; Krajského súdu v Prešove č. k. 17Co/17/2017 - 63 zo dňa 27. 07. 2017, č. k. 9Co/83/2017 - 60 zo dňa 07. 09. 2017; Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4Co/320/2017 - 154 zo dňa 29. 09. 2017; Krajského súdu v Trnave č. k. 23Co/392/2017 - 77 zo dňa 28. 05. 2018, č. k. 24Co/322/2016 - 85 zo dňa 01. 03. 2017, č. k. 23Co/498/2016 - 72 zo dňa 15. 05. 2017; č. k. 23Co/498/2016 - 72 zo dňa 15. 05. 2017; Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/91/2017 - 138 zo dňa 16. 05. 2017, č. k. 8Co/39/2017 - 99 zo dňa 28. 06. 2017 a č. k. 7Co/154/2017 - 223 zo dňa 13. 09. 2017. Záverom žalobca navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a aby žalobcovi zároveň priznal náhradu trov odvolacieho konania.

5. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

6. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola v prevyšujúcej časti žaloba zamietnutá je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

7. V prejednávanej veci nebolo podané odvolanie do výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo žalobe v časti vyhovené, v tomto rozsahu rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť a odvolací súd sa ho nedotýkal. Z tohto dôvodu bol predmetom odvolacieho konania zamietajúci výrok a to v časti týkajúcej sa úroku vo výške 9,50% ročne zo sumy 1.745,83 eur od 24. 08. 2018 do zaplatenia.

8. Odvolací súd preto podrobne preskúmal námietku nesprávneho právneho posúdenia nároku na uplatnený úrok. Je nepochybné, že za poskytnutie úveru možno dohodnúť úroky (ktoré sú pojmovým znakom úveru podľa § 497 Obchodného zákonníka). Zákon tiež umožňuje dodávateľovi a to aj v spotrebiteľských vzťahoch (hoci za prísnejších podmienok), v prípade nedodržania platobnej disciplíny zo strany dlžníka vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru a požadovať, aby dlžník vrátil poskytnutú sumu aj s úrokmi (§ 506 Obchodného zákonníka, § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) skôr než bolo pôvodne dohodnuté v zmluve. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej podstate jednostranný sankčný inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové a okamžité vrátenie celej požičanej istiny s úrokom. Žiadne zákonné ustanovenie výslovne neurčuje, dokedy trvá povinnosť dlžníka platiť úroky z úveru. Ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka (rovnako ako ustanovenia § 13 ods. 3 či § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch) rieši len situáciu, keď sa pre predčasné vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov rozhodne dlžník (teda nie veriteľ) a v takom prípade je logické, že po skutočnom splatení dlhu už nemôžu rásť úroky. Táto situácia je však diametrálne odlišná od skutkového stavu v preskúmvanej veci, kde nedošlo k predčasnému vráteniu poskytnutých prostriedkov z vôle dlžníka, ale k predčasnému zosplatneniu úveru zo strany veriteľa, preto ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno na tento skutkový stav aplikovať ani analogicky. Práve naopak, pri neexistencii výslovnej právnej úpravy

doby, dokedy trvá povinnosť dlžníka platiť úroky z úveru, je v spotrebiteľských vzťahoch potrebné použiť taký výklad zmluvných podmienok, ale aj zákona, ktorý je priaznivejší pre spotrebiteľa.

9. To, že veriteľ má aj v prípade okamžitého (predčasného) zosplatnenia úveru právo na zmluvné úroky, súd nespochybňuje. Sporné je len to, či má nárok len na úroky vzniknuté do dňa zosplatnenia úveru, alebo či má aj po zosplatnení úveru nárok účtovať dlžníkovi ďalšie úroky.

10. Úrok z úveru je potrebné chápať ako odmenu veriteľa za to, že poskytol finančné prostriedky dlžníkovi za určitých dohodnutých podmienok a vo výške, ktoré si dohodli v zmluve. Ide v podstate o odplatu za to, že veriteľ sa vzdal dispozície s peňažnými prostriedkami, poskytol ich dlžníkovi a umožnil mu vracať ich v splátkach. Vyhlásením predčasnej splatnosti úveru veriteľ požaduje vrátenie predtým poskytnutého planenia, čím sa zásadným spôsobom mení obsah záväzku. Pokiaľ dlžník už nie je oprávnený disponovať poskytnutými finančnými prostriedkami, neexistuje dôvod, aby sa tieto finančné prostriedky ďalej úročili. Predčasné vrátenie finančných prostriedkov nepredstavuje plnenie pôvodne dohodnutých podmienok čerpania úveru, preto na takto vzniknutý záväzok nemožno aplikovať ani pôvodne dohodnuté dojednanie o úrokoch. Zosplatnením úveru nastáva stav, kedy veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov. To, že dlžník napriek tomu finančné prostriedky veriteľovi nevráti, je sankcionované úrokmi z omeškania. Pri vyhlásení predčasnej splatnosti úveru si veriteľ musí byť vedomý, že sa vzdáva potenciálneho budúceho zisku z úrokov (ktorý je však veľmi neistý vzhľadom na to, že dlžník nesplácal ani len istinu) výmenou za oprávnenie okamžite žiadať vrátenie istiny (a dovedy vzniknutých úrokov) a prípadne následne toto plnenie aj vymáhať. Ak dlžník nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ požadoval od neho úroky, ktoré by mu patrili, ak by dlžník mal právo držby finančných prostriedkov. Inak by nastal nespravodlivý stav pre dlžníka, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti plnenia celého dlhu a veriteľ by mal naďalej nárok na úroky zo zmluvy a aj na úroky z omeškania. De facto by sa takto popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku - veriteľ by mal právo na úrok, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo dlžník by nemal nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred zosplatnením úveru.

11. K tvrdeniu žalobcu, že povinnosť dlžníka platiť úroky je limitovaná splatnosťou úveru, odvolací súd uvádza, že pokiaľ by zákonodarca chcel, aby dlžník platil úroky aj potom, keď už bol povinný veriteľovi vrátiť celú istinu, nepochybne by to výslovne vyjadril. Je pravdou, že omeškanie dlžníka zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom samo omeškanie dlžníka neovplyvňuje vznik nároku na úrok z úveru. Avšak od chvíle, keď na (kvalifikované) omeškanie dlžníka reaguje veriteľ predčasným zosplatnením úveru, už nejde o plnenie práv a povinností z pôvodnej úverovej zmluvy, ale predčasným zosplatnením vzniká medzi veriteľom a dlžníkom nový (sankčný) právny vzťah, ktorého súčasťou okrem úrokov z omeškania je podstatné právo veriteľa požadovať (v prípade neplnenia aj vymáhať) okamžité vrátenie celej istiny. Nejde teda v žiadnom prípade o zvýhodnenie dlžníka, naopak dlžník sa (vinou vlastného neplnenia zmluvných podmienok a následnej reakcie veriteľa) ocitá vo veľmi nevýhodnej situácii, keď je povinný okamžite vrátiť celú istinu aj s úrokmi, ktoré vznikli do dňa zosplatnenia. Dlžník sa nezbavuje žiadnej povinnosti - aj naďalej je povinný vrátiť poskytnuté finančné prostriedky a aj dohodnutý úrok, len sa tento úrok ku dňu predčasnej splatnosti zafixuje a istina sa ďalej neúročí. Nárok na úrok za obdobie po dátume predčasnej splatnosti veriteľovi ešte nevznikol (vznikol by mu len vtedy, ak by dlžník naďalej mal právo poskytnutými finančnými prostriedkami disponovať, teda pokračovať v ich vracaní v splátkach), preto nemohlo dôjsť ani k zániku takéhoto nároku. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na názor Najvyššieho súdu SR, ktorý v rozhodnutí sp. zn.: 4 Obo 143/98 uviedol, že „Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.“

12. K argumentácii žalobcu, ktorou poukazoval na povahu odstúpenia od zmluvy, keď pri odstúpení od zmluvy zanikajú len tie práva, ktoré mal dlžník podľa zmluvy voči veriteľovi a im zodpovedajúce povinnosti veriteľa, odvolací súd uvádza, že v danom prípade žalobca neodstúpil od zmluvy ale využil iný právny inštitút, ktorým je zosplatnenie úveru, pričom odstúpenie od zmluvy má diametrálne odlišné dôsledky na zmluvný vzťah ako je vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Pri zosplatnení úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, ale naopak zmluvný vzťah naďalej trvá s tým rozdielom, že sa mení obsah záväzkov zmluvných strán. V danom prípade sa zmenila povinnosť žalovaného vrátiť poskytnutý úver v splátkach a bola nahradená novou povinnosťou, vrátiť poskytnutý úver, resp. jeho zostatok, jednorazovo.

13. Napriek uvedenému odvolací súd považuje za nutné uviesť, že si je vedomý, že v súdnej praxi sa vyskytli iné názory, z ktorých bolo vyvodené, že veriteľ má nárok na úroky z peňažných prostriedkov aj za obdobie po vyhlásení okamžitej splatnosti úveru. Odvolací súd však zároveň uvádza, že nie je viazaný rozhodnutiami iných krajských súdov. Podľa Čl. 2 ods. 2 CSP právna istota je stav, v ktorom každý môže očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou súdných autorít, pričom za najvyššie súdne autority je možné považovať Ústavný súd SR, Najvyšší súd SR ako aj Európsky súd pre ľudské práva a Súdny dvor Európskej únie. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 29/2017 zo dňa 24. januára 2018, ktoré špecifikuje, aké rozhodnutia sa považujú za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu podľa § 421 ods. 1 CSP.

14. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že síce žalovaný bol úspešný v zamietavej časti napadnutého rozhodnutia, ktorú odvolací súd potvrdil, žalovanému však žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, trovy odvolacieho konania si neuplatnil a tieto mu ani vyplývajú zo spisu, preto odvolací súd žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerov hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) :

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva

v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).